

7 / 168 / 10080

שמית

Paršat Bechukotaj

19. ijar 5768
začátek šabatu: 20:34
konec šabatu: 21:57
34. den omeru

tfilin 3:33 | východ slunce 5:04 | šma 6:59 | první mincha 13:38 | škia 20:54 | hvězdy 21:35

Bechukotaj v číslech

33. paraša v Tóře (z 54) a 10. v knize Vajikra (z 10) obsahuje 5 „paršiot“, 3 otevřené, 2 zavřené skládá se z 78 vět, 1013 slov a 3992 písmen obsahuje 12 micvot, 7 příkazů a 5 zákazů

Bude kráčet mezi vámi

A budu kráčet mezi vámi. Učenci se zabývají otázkou, existuje-li odměna za plnění příkazů již na tomto světě. Z mnoha názorů zde předkládám tyto:

Rambam píše, že dobro a zlo uvedené v naší paraše není podstatou odměny a trestu. Ochrana před válkou, hladem a bídou je následkem plnění micvot, ale ne podstatou odměny, která nás čeká na příštím světě. Ta zde ovšem není zapsána, abychom plnily příkazy *lišma* (z prostého faktu jejich existence), a ne pro vypsání odměny či ze strachu před trestem.

Ibn Ezra uvádí, že Tóra byla dána všem Židům, ale méně než jeden z tisíce chápe pojem *olam haba* - příští svět. Proto uvádí Tora určité typy fyzických odměn a nepíše o odměně na světě příštím, aby vyšla vstříc "naším uším", které nevnímají subtilnost duchovní odměny.

Rabejnu Nisim a **Sefer Kuzari** vidí ve výše zmíněných odměnách reakci na nepravdivé tvrzení o neexistenci spravedlivé odplaty. Podle nich je nesmírně důležité si uvědomit, že svět je řízen spravedlivým soudcem. Tato znalost dává člověku jistotu, zatímco pokud by byla uvedena pouze posmrtná forma odměny, mnoho lidí by setrvalo v pochybách, a nemělo sílu vést řádný život.

Ramban a **Sefer Ikarim** objasňují, že zde uvedená odměna a trest má kolektivní podobu. Chování většiny židovského národa určí, zda budou dopadat kapky blahodárného deště, či budou-li zemi pustošit válečné konflikty. Nad tento kolektivní rámec existuje ještě individuální odměna a trest, "pro každou jednu duši na příštím světě".

Alijot v kostce

Kohen: Slib deště a úrody, budou-li Židé v Izraeli dodržovat micvot.

Levi: Slib míru při dodržování příkazů.

Šliši: Spočinití Boží Přítomnosti na Izraeli. Trest, galut a prokletí v případě nedodržování příkazů.

Revii: Množství stříbra nutného k vykoupení člověka, který se zasvětil Chrámu (*Arachim*). Jak nakládat se zasvěceným zvířetem? Odhadní ceny zvířecích obětí.

Chamiši: Zasvěcení pole a jeho vykoupení.

Šiši: Zasvěcení neúdělného pole. Vykoupení zasvěceného zvířete.

Švii: Vykoupení zasvěcených předmětů a desátků.

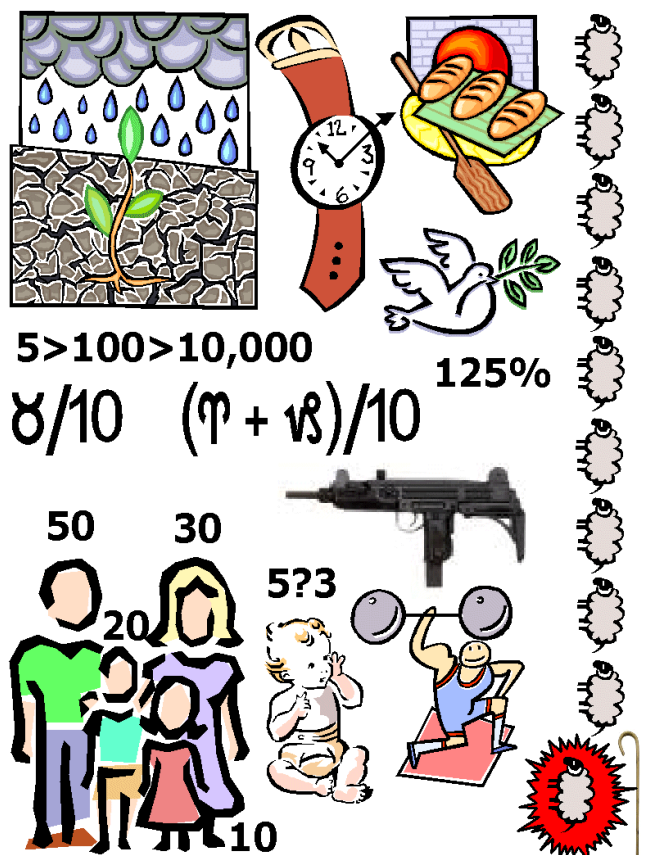
Maftir: Desátek.

(Chazak, chazak venitchazek - konec třetí knihy)

Haftara (Jirmejahu 16:19-17:24): Prorok Jirmejahu varuje lid v duchu týdenní paraši. Prosba o zachování věrnosti.

Vyzkoušejte se

Klíčové pojmy z této paraši jsou začarovány do obrázků. Vaším úkolem je rozkrýt jednotlivá slova.

Dvar Tora

Kdo je bohatý? (Pirkej Avot 4:1)

EJZEHU AŠIR HASEMEACH BECHELKO. Kdo je bohatý? Ten, kdo se raduje z toho, co má.

Tak to alespoň říká Ben Zoma v Pirkej Avot.

Zkusme ale výrok otočit: Kdo se raduje? Ten, kdo je bohatý tím, co má. Ten, kdo se cítí bohatý díky tomu, co má, díky pevnému zdraví, šťastné rodině, věrným přátelům, sebedůvěře, či díky smyslu pro humor. To je šťastný člověk.

Rav Sacks: Chronological imagination

The modern world was shaped by four revolutions: the English, the American, the French and the Russian. Two – the English and American – were inspired by the Hebrew Bible which in the sixteenth and seventeenth centuries, because of the Reformation and the invention of printing, became widely available for the first time. The French and Russian revolutions, by contrast, were inspired by philosophy: the French by the work of Jean Jacques Rousseau, the Russian by the writings of Karl Marx.

Their histories are markedly different. In England and America, revolution brought war, but led to a gradual growth of civil liberties, human rights, representative government and eventually democracy. The French and Russian revolutions began with dreams of utopia and ended in a nightmare of hell. Both gave rise to terror and bloodshed and the repression of human rights.

What is the difference between philosophy and the political vision at the heart of Tenakh? The answer lies in their different understandings of time.

Torah sets out a revolutionary template for a society of justice, freedom and human dignity. One of its provisions is the release of slaves:

If your brother becomes impoverished and is sold to you, do not work him like a slave. He shall be with you like an employee or a resident. He shall serve you only until the jubilee year and then he and his children shall be free to leave you and return to their family and to the hereditary land of their ancestors. For they are My servants whom I brought out of the land of Egypt; they shall not be sold as slaves. Do not subjugate them through hard labour – you shall fear your G-d . . . For the children of Israel are servants to Me: they are My servants whom I brought out of the land of Egypt – I am the Lord your G-d.

The terms of the passage are clear. Slavery is wrong. It is an assault on the human condition. To be “in the image of G-d” is to be summoned to a life of freedom. The very idea of the sovereignty of G-d means that He alone has claim to the service of mankind. Those who are G-d’s servants may not be slaves to anyone else. At this distance of time it is hard to recapture the radicalism of this idea, overturning as it did the very foundations of religion in ancient times. The early civilizations – Mesopotamia, Egypt – were based on hierarchies of power which were seen to inhere in the very nature of the cosmos. Just as there were (so it was believed) ranks and gradations among the heavenly bodies, so there were on earth. The great religious rituals and monuments were designed to mirror and endorse these hierarchies. In this respect Karl Marx was right. Religion in antiquity was

the robe of sanctity concealing the naked brutality of power. It canonized the status quo.

At the heart of Israel was an idea almost unthinkable to the ancient mind: that G-d intervenes in history to liberate slaves – that the supreme Power is on the side of the powerless. It is no accident that Israel was born as a nation under conditions of slavery. It has carried throughout history the memory of those years – the bread of affliction and the bitter herbs of servitude – because the people of Israel serves as an eternal reminder to itself and the world of the moral necessity of liberty and the vigilance needed to protect it. The free G-d desires the free worship of free human beings.

Yet the Torah does not abolish slavery. To be sure it was limited and humanized. Every seventh day, slaves were granted rest and a taste of freedom. In the seventh year Israelite slaves were set free. If they chose otherwise they were released in the Jubilee year. During their years of service they were to be treated like employees. They were not to be subjected to back-breaking or spirit-crushing labour. Everything dehumanizing about slavery was forbidden. Yet slavery itself was not banned. Why not? If it was wrong, it should have been annulled. Why did the Torah allow a fundamentally flawed institution to continue?

It was Moses Maimonides in *The Guide for the Perplexed* who explained the need for time in social transformation. All processes in nature, he argued, are gradual. The foetus develops slowly in the womb. Stage by stage a child becomes mature. And what applies to individuals applies to nations and civilizations:

It is impossible to go suddenly from one extreme to the other. It is therefore, according to the nature of man, impossible for him suddenly to discontinue everything to which he has been accustomed.

Accordingly, G-d did not ask of the Israelites that they suddenly abandon everything they had become used to in Egypt. “G-d refrained from prescribing what the people by their natural disposition would be incapable of obeying.” In miracles, G-d changes nature but never human nature. Were He to do so, the entire project of the Torah – the free worship of free human beings – would have been rendered null and void. There is no greatness in programming a million computers to obey instructions. G-d’s greatness lay in taking the risk of creating a being, homo sapiens, capable of choice and responsibility – of obeying G-d freely. G-d wanted mankind to abolish slavery but by their own choice, and that takes time.